

Jona, een vreemde vogel?! Nr. 4

Een klein verschil, een groot gevolg.

**Ps 66:1,2 en 7, 62:1 en 5, gez. Gel.bel., Gez. 449:1, 2, 3, 4, 5, Ps.73:9, Gez. 446:1, 2, 3 en 6, 456:3
Jona 3:1-4 en Lk.15:1-7, tekst Jona 3:1**

We zijn er alweer aan gewend. Het uur verschil. De wintertijd. Sommigen hebben even een *jetlag*, anderen noemen het hun *winterdip*. Het is even wennen. Er zijn een paar feiten en een paar ficties over dat uur verschil. Mag ik ze even noemen? Zeker omdat het misschien wordt heroverwogen. We doen het nu 40 jaar (feit). Het is begonnen door de oliecrisis (feit). Maar die lijkt voorbij (fictie). Het is nog niet wereldwijd ingevoerd (feit). Alleen in het noordelijk halfrond (feit). De wintertijd is de normale tijd (feit) De zomertijd is de normale tijd (fictie). In de zomer beginnen we een aantal maanden de dag gewoon een uur te vroeg.

Voor mij heeft het één voordeel, de wintertijd en ik denk, dat ik daarin niet de enige ben. De morgens duren langer, de middagen zijn korter en de avonden weer langer. Het voordeel daarvan: je kunt langer genieten van de prachtige buitenverlichting. Zeker 's avonds. Of je nu op de camping zit of in het appartement twaalf of nog meer hoog. Ik vind dat ik het schitterende van de omgeving hier. Die stadjes en dorpjes, 's avonds, het lijkt wel alsof ze zomaar willekeurig zijn uitgezaaid over de bergen. De vuurtorens aan de kust, de verlichte schepen op zee, de vliegtuigen in de lucht, de maan, de sterren bij een wolkeloze hemel... prachtig, 's avonds en 's nachts, die lichtjes, die overal het donker verdrijven. Daar heb ik eerlijk gezegd behoefte aan, zeker in deze tijd. Ik vind het nogal donker tegenwoordig. Daar heb ik last van. Als ik m'n ogen er niet voor sluit.

Of vindt u het niet donker, toen vorige week vrijdag die man kwam vertellen over de oceanen en wat daar allemaal al is dood gegaan of dreigt te sterven? Vindt u het niet donker, als NY opnieuw wordt opgeschrikt door een verschrikkelijke aanslag, vlak bij het World Trade Centrum, tóén (16 jaar geleden) met een vliegtuig, nu met een bestelauto. Vindt u het niet donker, de dag erna toch maar weer dat lichtjesfeest van Halloween? The show must go on? En de marathon vandaag. Vindt u het niet donker, als je hoort van leeftijdgenoten of soms jonger, die ernstig ziek worden? Vindt u het niet donker (soms), als je bij het ouder worden zelf ook steeds meer beperkingen krijgt? Donker, als je het tempo van je (klein)kinderen niet meer kan bijbenen? Donker, als je ziet wat er na 500 jaar kerkhervorming, na die geweldige explosie van Gods Geest in het leven van zoveel mensen toen, nu aan geestelijke lauwheid en traagheid en gebrek aan bezieling over is.....? Dat hebt u toch ook soms denk ik wel... dat je je afvraagt: hoe lang kan het nog doorgaan zo? Het milieu, de IS, de verloedering, de liefdeloosheid, de kilheid tussen mensen onderling, het gebrek aan oprecht geloof....nog 40 jaar, nog 40 maanden, nog 40 dagen.....?

Daarom is het eigenlijk prachtig, dat boekje Jona. Mooi om daar juist nu mee verder te gaan. Want daar gaat dit boekje toch over? Hoe donker het in Ninevé was. Dat moest Jona gaan zeggen. Dat wisten de mensen daar niet. Soms heb je dat. Je ogen kunnen ook aan het donker wennen. Dan zie je het kwaad in de wereld niet meer. En dan zie je ook het foute in je eigen leven niet meer. Dan moet een ander je dat komen zeggen. Jona moest dat doen. Alleen.....hij had daar moeite mee. Eerst had hij geweigerd. Geprobeerd zijn roeping te ontlopen. Maar daar had God een einde aan gemaakt. Een vreselijke storm, een benauwde vis. In plaats van in Spanje (Tartessos) bracht de vis hem terug naar de kust van Israël. Een enkele reis wordt een retour. En toen? Wat gaat er nu gebeuren? We gaan vanmorgen alleen maar het begin van hoofdstuk 1 en het begin van hoofdstuk 3 met elkaar *vergelijken*. Daar hebben we denk ik onze handen aan vol. Zeker als we ook nog met een schuin oog naar die mooie gelijkenis willen kijken. Kleine verschillen, grote gevolgen.

Hoofdstuk 1 begint met: *het Woord des Heren kwam tot Jona....*, en hoofdstuk 3 met: *het Woord des Heren kwam tot Jona....* Dus dat is nog eender.... Alleen nu staat er bij: *ten tweede male....*Hoe deed u dat vroeger met uw kinderen? Als ze niet gelijk luisterden, niet deden wat u zei? *Ik heb het nu één keer gezegd, ik blijf het niet zeggen ? Of: als je het niet gelijk doet, hoeft het voor mij niet meer?* Dat is toch al gelijk heel bijzonder. God zegt niet: Jona, Ik stuur wel een ander. Zoek maar een ander baantje. Aan werkweigeraars heb Ik niets. Hij krijgt *een tweede kans*. Hoeveel kansen hebben u en ik al gekregen in ons leven van God? Hoe vaak hebben wij het laten afweten wat Hij van ons vroeg? We zéppen, dat we het een mooi lied vinden: *"grijp toch de kansen door God u geboden, kort is uw zijn hier, de tijd vliegt voorbij, wat toch blijft over, o zeg, van dit leven...."* maar ondertussen.... *Grijpen we de kansen....?*

God spreekt ten tweede male tot Jona. We blijven vergelijken. Begin hoofdstuk 1 en begin hoofdstuk 3. *Maak u op, ga naar Ninevé, de grote stad en...* Nu wordt het anders. In hoofdstuk 1 geeft God een verantwoording, waarom hij daar heen moet gaan.....*want haar kwaad is ten hemel schreiend....* Maar deze tweede keer zegt God alleen maar: *brenge de prediking, die Ik tot u spreek*. Geen nadere verklaring. Geen argumentatie. Alleen maar: ga, doe wat Ik zeg. Waarom dat verschil? Klein verschil, maar groot gevolg. Van de kust van Israël naar Ninevé is ongeveer 1200 km. Dat was een week of zes reizen. Dat moet hij geweten hebben. Dat is nogal een reis. Toch heb ik me afgevraagd: 3 dagen in die vis, gratis vervoer, maar zo benauwd.... of 6 weken onder die brandende zon, wat zal zwaarder zijn geweest? Ik denk die drie dagen. Want die zes weken... dat moet lopen op veren zijn geweest, als je zo dicht langs de rand van de dood gegaan.... Zolang, zonder de hand van familie of vrienden moeten leren het leven los te laten, 3x24 uur geen andere zekerheid dan: dit wordt mijn einde... ach ja, hoe lang is een mens dankbaar? HEBBEN WIJ TOCH OOK? Als je weer bij bent uit de narcose, als je weer thuis mag komen, als je toch weer naar Spanje kunt, 6 weken dankbaarheid, na 3 benauwde dagen? Dankbaarheid. Hoelang houden wij het vol....? Trouwens, er is nóg iets. De eerste keer had God gezegd, waarom Jona naar Ninevé moest...

Jona, je bent aangewezen, om profeet van God te zijn en het kwaad de les te lezen in de stad van schone schijn....

Maar deze keer krijgt hij niet te horen, wat hij er moet gaan doen. Moet het 6 weken spannend blijven? Of geeft God hem 6 weken gelegenheid om eens even terug te bladeren in zijn geheugen?

Jona, wil je dienaar wezen van het goddelijke Woord? Of blijf je vol angst en vrezen, gooi ze alles overboord?

Denkt u, jij dat ook weleens? Dat ik er nog ben. Waren daar ook niet een paar wonderen voor nodig? En dat ik nog zoveel fijne mensen om me heen heb, besef ik dat wel voldoende? En dat God me ook hier nog mensen op mijn weg brengt, taken te doen geeft, waarvoor ik ook nog de tijd en de gelegenheid en de gezondheid krijg.... Tellen wij onze zegeningen nog weleens? Jona kreeg er zes weken de tijd voor. Ook om na te denken. Wat was toen ook alweer mijn opdracht? En moeten wij ook niet regelmatig terug bladeren in ons levensboek? Wat heeft God aan ons gevraagd? Weet ik dat nog? Of ben ik het vergeten? Kent u nog dat centrale vers uit Micha 6 wat God van ons vraagt? *Niet anders dan recht te doen, de trouw lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uw God!*

Toen maakte Jona zich op en ging. En nu komt er nóg een tweede klein verschil met die eerste keer. Helaas is dat weggefallen in de meeste vertalingen. Maar in het Hebreeuws staat het er toch echt. In mijn ogen heeft ook dit kleine verschil een groot gevolg. Daarom geef ik het u door. Jona heeft dit hele boekje natuurlijk pas later geschreven. Op zich ook heel bijzonder: openlijk verslag doen van je eigen fouten. Niet weg poetsen, wat je in je eigen leven verkeerd hebt gedaan. Dat doet Paulus niet in zijn brieven, David niet in zijn Psalmen. *Ik verborg geen kwaad, dat ik mij werd gevonden....* En dat doet ook Jona niet in dit boekje. In hoofdstuk 1 staat: *Ninevé nu was een grote stad...* en hier staat, met de eigen woorden van Jona, letterlijk vertaald: *Ninevé nu was een grote stad.....van God...* Hoe groot, dat staat er ook nog bij.... Je deed er drie dagen over om er doorheen te trekken. En aan het slot staat dat er alleen al 120.000 kinderen waren, d.w.z. dat er wel een 600.000 mensen woonden En als u nog wat meer te weten wilt komen over Ninevé 2700 jaar geleden: ga naar Leiden, daar is tot eind januari in het stedelijk museum een tentoonstelling over deze stad... Tegenwoordig heet hij Mosul, weet u nog....?

Zoek ik er te veel achter? Een grote stad....van GOD. De meest vertalingen hebben 'een geweldig grote stad' maar letterlijk staat er toch echt: een grote stad van God. Is dat voor Jona het grote verschil met die eerste keer? Heeft hij anders naar de mensen in Ninevé leren kijken? Of heeft het nóg wat langer geduurd? Is dat kwartje pas gevallen ná het vierde hoofdstuk, toen alles achter de rug was en toen hij het ging opschrijven? Hoe dan ook: ik wil over dit kleine verschil vanmorgen niet heenlezen. Of zoek ik er te veel achter? Niet alleen de mensen in Ninevé moeten veranderen, maar ook Jona en zijn kijk op de mensen! Ninevé is niet alleen een goddeloze stad, het is toch ook een stad van God. Mensen, die aan Hem toebehoren. Door Hem geschapen zijn. Ook Zijn roepstem moeten leren verstaan. Misschien moeten wij dat ook weer gaan leren. Die (klein)kinderen, die nergens meer aan doen...., die vrienden of familie, die al zo lang geleden hebben afgehaakt, die mensen met wie je wandelt of jeu de boule speelt of zomaar ergens eet.... Mensen van God.....

Dat vind ik het schitterende van die gelijkenissen over het verlorene uit Lukas 15. Daarom lazten we die eerste! U weet: in gelijkenissen gebeuren altijd dingen, die in het gewone leven niet zó gebeuren. In die voorbeeld verhalen trekt Jezus opzettelijk de dingen scheef. Details vergroot Hij uit, om speciale aandacht op iets te vestigen. Neem die eerste gelijkenis. Er is natuurlijk geen enkele herder, die zijn 99 schapen in de wildernis (!) alleen achter laat, om die éne verlorene te zoeken. Veel te riskant! Zó is de Goede Herder! Er is natuurlijk geen enkele herder, die in zijn eentje die wildernis intrekt, met alle gevaar voor

